

## Yerel Seçimler Öncesi “Siyasette Kadın” ve KA-DER’e Düşen Görevler

İçeriği Yazan: [Gamze GÜNGÖRMÜŞ KONA](#) [1] Zaman: Pzt, 08/10/2012 - 09:28

Siyaset, “erkek alanı” olarak algılanmakta ve kadının sadece oy vermek ile yetinmesi istenmektedir. Kadının siyasete ilgisizliği ve bu konudaki eğitimsizliği de bu erkek egemenliğini geliştirmektedir. İlkokul çocukları ile yapılan araştırmalarda cinsiyetler arasında siyaset ile ilgili temel değerler açısından (partizanlık, kutuplaşma, siyasal çözüm, siyasal ilgi) yalnızca küçük farklar bulunduğu saptanmıştır. Ama “toplumsal-siyasal çevre ile birey arasında yaşam boyu süren dolaylı ve doğrudan etkileşim sonucunda, bireyin siyasal sistemle ilgili görüş, davranış, tutum ve değerlerinin gelişmesi” (Ayşegül Yaraman, Türkiye’de Kadınların Siyasal Temsili, Bağlam Yy., İstanbul, s.21) biçiminde tanımlanan siyasal toplumsallaşma süreci cinsiyetlerin siyasete bakış ve siyasete katılımlarında farklılaşmalara yol açmaktadır. Bu süreçle bağlantılı olarak ailenin yönetimi açısından Türkiye’de kız çocuğun siyasal kadrolarda yer almasına karşı çıkma oranı % 67.4 iken, erkek çocuğun % 42.6’dır.

Bu olumsuz algıyı giderilebilmek adına; kadınların kamusal ve siyasal karar organlarına gelmesi yönünde “olumlu ayrımcılık” uygulamalarına sıcak bakılmalıdır. En azından koşullar eşitleninceye kadar bu tür kadından yana uygulamalar gerekli ve kaçınılmaz gözükmemektedir. Ancak; kadının kamusal yaşamın her alanına daha çok katılımını özendirici uygulamaların aile ilişkileri, eğitim ve çalışma olanakları, siyasal yapı ve demokratik işleyiş gibi tüm toplumsal ilişkiler ile bütünleştirildiğinde işe yarayacağı bilinmektedir. Kadının siyasal karar verme süreçlerine daha çok katılımını gerçekleştirmek için önce okul, basın-yayın araçları ve aile gibi birçok toplumsal kuruma yönelik, uzun süreli ve siyasal sistemin kendisine yönelik daha kısa süreli önlemler alınmalıdır. Daha sonra da doğrudan kadınlara yönelik, onların katılımını kolaylaştıran veya özendiren önlemler düşünülmelidir (Şirin Tekeli ve Meryem Koray, Devlet, Kadın, Siyaset, İstanbul 1991, s.93-94).

Siyasal karar mekanizmalarında yer alabilen kadınlar ise siyasal karar mekanizmalarının işlev ve işleyişinin yeniden tanımlandığı bir aşamada, erkelerin onlara atfettiği, partilerin onlardan beklediği rollere uygun olmaya çalışmakta, bazen ise siyaset kadınları maskülenleştirmektedir. Birinci durumda geleneksel kadın imgesi ile, ikinci durumda erkekle özdeşleşme söz konusu olmaktadır. Türkiye’de seçilmiş kadın politikacılar, bir yandan parti ideolojilerine ve partilerinin erkek politikacılarının bakış açılarına uyum göstermek diğer yandan ise kadın seçmenlerin sesi olmak ve onların sorunlarına çözüm üretmek beklentisi arasında kalmaktadırlar (Meryem Koray, Günümüzdeki Yaklaşımlar Işığında Kadın ve Siyaset, İstanbul 1991, s.71-73).

Kota uygulaması da kadın-erkek eşitliğini olgusal olarak sağlamak ve hızlandırmak için fırsat ve uygulamada eşitlik amaçlayan bir alternatiftir. İki farklı uygulaması vardır: Geçici Kota ve Esnek Kota. Geçici Kota, engel bir kez ortadan kaldırıldığında ve bu sayede kadınlar siyasette deneyim kazandıklarında, kotanın gereksizleşmesidir. Esnek Kota ise, gerektiği düşünüldüğünde uygulanır, gereklilik saptanır ve kadın adaylara yer verilmesi yerel parti sorumluluklarına bırakılmıştır (Yaraman, a.g.e., s.35-36). Kota sisteminin başarısı o ülkedeki kadın durumu ve mücadelesi ile yakından ilişkilidir. Kota uygulaması son yıllarda özellikle sol görüşlü ve eşitliği savunan partilerde görülmüştür. Çünkü; kota siyasal yaşamda temsil edilmeyen bir cinse, en azından belli bir oranda temsil edilme güvencesi getiren eşitlikçi ve demokrat bir anlayıştır.

Tüm olumlu çabalara rağmen yıllar yılı hüküm süren toplumsal, ekonomik ve siyasal engeller “Siyasette Kadın” bağlamında karşımıza şu tabloyu çıkarmaktadır : Türkiye’de 1935 yılından itibaren parlamentoya adım atan kadın oranı % 14’ü aşmamaktadır. 1935’de 18, 1939’da 15, 1943’de 16, 1946-1949’da 9, 1950-1951’de 3, 1954’de 4, 1957’de 8, 1961’de 3, 1965-1966-1968’de 8, 1969’da 5, 1973-1975’de 6, 1977-1979’da 4, 1983-1986’da 12, 1987-1991’de 6, 1991-1995’de 8, 1995’te 13, 1999’da 24, 2002’de 24, 2007’de 50, 2011’de 79 kadın milletvekili meclise girebilmiştir.

İşte bu tablo karşısında; 1997 yılında “kadınların seçimle ve atamayla geline tüm karar mekanizmalarında eşit temsiliyi sağlamak” misyonu ve “Kadınların politikaya katılımını engelleyen ekonomik, sosyal, kültürel ve yasal engellerin ortadan kaldırılması; Kadınların karar mekanizmalarında eşit temsiliyi sağlamak için geçici özel önlem politikalarının yasalarda ve siyasi parti tüzüklerinde yer alması; Partili ve partisiz kadınların güçlendirilmesi, aday olmaya teşvik edilmesi ve görünür kılınması; Siyasi partilerde yer alan kadınlar arasında; onlarla kadın hareketi arasında, kadın sorunları ve politikaları konusunda iş ve güç birliğinin gelişmesi amacıyla, lobi, savunma, kampanya, örgütlenme ve eğitim çalışmaları yapmaktır” gibi amaçlarla kurulmuş olan Kadın Adayları Destekleme Derneği - KA.DER’e önümüzdeki seçimler öncesinde büyük görevler düşmektedir. Tüm siyasi partilerle eşit mesafede olduğunu ifade eden KA.DER seçimlerden önce tüm siyasi partileri, özellikle kadın sorunlarına eğilen sivil toplum kuruluşlarını, medya patronlarını, kadın siyasetçileri, üniversiteleri ziyaret ederek siyasette kadın algısını toplumsal alanda güçlendirecek uygun bir zemin yaratmayı görev bilmelidir.

Özellikle, 2007 yılından bu yana KA.DER Kadıköy Şubesi’nin tüm etkinliklerini dışarıdan hoşnutlukla gözlemleyen biri olarak, önümüzdeki seçimlerde çekici bir slogan ve detaylı bir faaliyet programı ile “Siyasette Kadın”ın kaderini belirlemede KA.DER’in büyük sorumluluğu olacağına inanıyorum. “Haydi Kadınlar Mutfaktan Siyasete”

**Gamze Güngörmüş KONA**

[gamze.kona@politikadergisi.com](mailto:gamze.kona@politikadergisi.com) [2]

## Yorumlar

- [İç Siyasa](#) [3]
- [Toplumsal](#) [4]

**Kaynak URL (29/04/2024 - 06:42 tarihinde yazdırıldı):**

<https://www.politikadergisi.com/makale/yerel-secimler-oncesi-%E2%80%9Csiyasette-kadin%E2%80%9C-ve-ka-der%E2%80%99e-dusen-gorevler>

### Bağlantılar:

- [1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/gamze-gungormus-kona>  
[2] <mailto:gamze.kona@politikadergisi.com>  
[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>  
[4] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>